

POMOC V HMOTNÉ NOUZI

Dávkami, kterými se řeší pomoc v hmotné nouzi, jsou

- příspěvek na živobytí
- doplatek na bydlení
- mimořádná okamžitá pomoc

Příspěvek na živobytí – pomáhá osobě či rodině při nedostatečném příjmu. Nárok na příspěvek vzniká, pokud po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje příjem této osoby či rodiny částky živobytí. Ta je stanovena pro každou osobu individuálně, a to na základě hodnocení její snahy a možností, zejména možnost zvýšení příjmu vlastní prací, řádným uplatněním nároků a pohledávek, prodejem nebo jiným využitím majetku. Částka živobytí se odvíjí od částek existenčního a životního minima (zákon č. 110/2006 Sb. o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů). Výše příspěvku na živobytí se stanovuje jako rozdíl mezi živobytím osoby či rodiny a jejich příjmem, od kterého se odečtou přiměřené náklady na bydlení.

Doplatek na bydlení – řeší nedostatek příjmů k uhrazení nákladů na bydlení tam, kde nestačí vlastní příjmy osoby či rodiny včetně příspěvku na bydlení ze systému státní sociální podpory. Výše doplatku na bydlení je stanovena tak, aby po zaplacení odůvodněných nákladů na bydlení (tj. nájmu, služeb s bydlením spojených a nákladů za dodávky energií) zůstala osobě či rodině částka živobytí.

Mimořádná okamžitá pomoc – je poskytována osobám s nízkými příjmy, které se ocitnou v situacích, které je nutné bezodkladně řešit: hrozba vážné újmy na zdraví, postižení vážnou mimořádnou událostí (živelná pohroma, ekologická havárie apod.), hrozba sociálního vyloučení (např. při návratu z vězeňského nebo ústavního zařízení), nedostatek prostředků k úhradě jednorázového výdaje nebo k nákupu či opravě předmětů dlouhodobé potřeby, popřípadě k uhrazení odůvodněných nákladů vznikajících v souvislosti se vzděláním nebo se zájmovou činností nezaopatřených dětí.

Životní minimum (jednotlivec) – 3860,-

Existenční minimum – 2490,-

<https://www.mpsv.cz/web/cz/pomoc-v-hmotne-nouzi>

4-1. Výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi a příspěvek na péči (2007–2019)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo financí

mil. Kč

Rok	Výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi celkem	podle druhu dávek		
		příspěvek na živobytí	doplatek na bydlení	mimořádná okamžitá pomoc
2007	3 287	2 593	524	170
2008	2 794	2 176	473	146
2009	3 089	2 328	512	249
2010	3 882	2 863	686	334
2011	4 982	3 820	850	312
2012	7 751	5 910	1 673	168
2013	10 510	7 464	2 814	232
2014	11 295	7 900	3 249	146
2015	10 518	7 240	3 136	142
2016	9 255	6 221	2 917	117
2017	7 364	4 850	2 423	91
2018	5 353	3 395	1 894	64
2019	4 409	2 751	1 606	53

ROK 2020

Výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi činily v listopadu 2020 cca 420,3 mil. Kč, za leden až listopad 2020 se jednalo o 4 337,1 mil. Kč, tj. 88,5 % čerpání z částky státního rozpočtu (4 900,9 mil. Kč).

<https://www.mpsv.cz/documents/20142/1423862/Informace+o+vyplacen%C3%BDch+d%C3%A1vk%C3%A1ch+v+listopadu+2020+%281%29.pdf/0f14495c-0d83-3e56-6475-9187d74fc131>

4-2. Průměrný měsíční počet dávek pomoci v hmotné nouzi a příspěvků na péči (2007–2019)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo financí

tisíce

Rok	Dávky pomoci v hmotné nouzi celkem	podle druhu dávek		
		příspěvek na živobytí	doplatek na bydlení	mimořádná okamžitá pomoc
2007	102,4	71,7	25,2	5,5
2008	91,8	65,8	20,8	5,2
2009	100,3	72,9	19,5	7,9
2010	123,8	91,4	23,2	9,2
2011	139,0	102,7	26,3	10,0
2012	165,3	116,4	43,2	5,7
2013	222,1	150,4	65,1	6,6
2014	241,4	162,6	73,2	5,6
2015	224,8	148,7	70,7	5,4
2016	195,2	126,9	64,2	4,1
2017	157,9	101,3	53,3	3,3
2018	122,1	79,0	40,8	2,3
2019	99,1	63,3	33,9	1,9

4-3. Výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi a příspěvek na péči podle krajů v roce 2019

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

mil. Kč

ČR, kraje	Dávky pomoci v hmotné nouzi celkem	podle druhu dávek		
		příspěvek na živobytí	doplatek na bydlení	mimořádná okamžitá pomoc
Česká republika	4 409	2 751	1 606	53
Hl. m. Praha	348	166	177	4
Středočeský	385	218	163	5
Jihočeský	180	111	67	2
Plzeňský	129	79	47	2
Karlovarský	159	111	46	1
Ústecký	685	502	179	4
Liberecký	181	113	66	3
Královéhradecký	149	101	46	3
Pardubický	132	92	38	2
Vysočina	85	55	29	1
Jihomoravský	427	266	154	7
Olomoucký	325	192	124	9
Zlínský	129	80	45	3
Moravskoslezský	1 096	664	425	7

4-4. Průměrný měsíční počet vyplacených dávek¹⁾ pomoci v hmotné nouzi

a příspěvků na péči podle krajů v roce 2019

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

ČR, kraje	Dávky pomoci v hmotné nouzi celkem	podle druhu dávek		
		příspěvek na živobytí	doplatek na bydlení	mimořádná okamžitá pomoc
Česká republika	98 874	63 064	33 837	1 973
Hl. m. Praha	6 578	4 112	2 355	111
Středočeský	7 672	4 853	2 675	144
Jihočeský	4 113	2 650	1 381	82
Plzeňský	2 883	1 878	918	87
Karlovarský	3 816	2 580	1 175	61
Ústecký	15 521	10 605	4 731	185
Liberecký	4 128	2 623	1 422	83
Královéhradecký	3 300	2 235	987	78
Pardubický	3 014	2 100	851	63
Vysočina	1 996	1 296	664	36
Jihomoravský	9 601	5 974	3 333	294
Olomoucký	7 125	4 393	2 447	285
Zlínský	3 381	2 068	1 196	117
Moravskoslezský	25 746	15 697	9 702	347

<https://www.czso.cz/csu/czso/vybrane-udaje-o-socialnim-zabezpeceni-2019>

Nejvíce dávek hmotné nouze bylo vyplaceno v Moravskoslezském a Ústeckém kraji, v těchto dvou krajích dohromady bylo měsíčně vypláceno více než 40 % ze všech vyplacených dávek hmotné nouze v ČR. V přepočtu na jednoho obyvatele bylo v průměru vydáno 413 Kč. Nejvyšší výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi v přepočtu na jednoho obyvatele daného kraje byly v roce 2019 v Moravskoslezském (912 Kč) a v Ústeckém kraji (835 Kč). Nejnižší výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi byly v přepočtu na jednoho obyvatele v Kraji Vysočina (167 Kč).